

Instruktion:

Arbejds miljøkoordinering under planlægning og projektering

1.0 Formål, gyldighedsområde og målgruppe

Formål

Formålet med instruktionen er at sætte fokus på arbejdsmiljøet med henblik på:

- At leve op til Vejdirektorats arbejdsmiljøpolitik og vision "Arbejdspladser uden ulykker"
- At følge gældende lovgivning på arbejdsmiljøområdet
- Løbende at forbedre indsatsen i relation til arbejdsmiljø og derved sikre, at de samlede arbejdsmiljøpåvirkninger til stadighed søges forebygget og minimeret
- At særlig farligt arbejde og farligt arbejde identificeres så tidligt som muligt i projekteringsfasen
- At arbejdsmiljøforhold vurderes således, at de kan indgå i det endelige beslutningsgrundlag på linje med tid, økonomi og kvalitet.

Denne instruktion beskriver:

- Retningslinjer for, hvorledes arbejdsmiljø inddrages i planlægnings- og projekteringsfaserne
- Aktiviteter relateret til arbejdsmiljø i planlægnings- og projekteringsfaserne, på såvel anlægsprojekter som vedligeholdprojekter (særlig for BBM) og evt. ved visse driftsopgaver.

Gyldighedsområde

Alle anlægsprojekter, vedligeholdprojekter og evt. driftsopgaver samt andre opgaver, hvor der optræder et bygherreansvar i Vejdirektoratet.

Målgruppe

AMK-P i planlægnings-/projekteringsfaserne i Vejdirektoratet eller hos rådgiverne eller hos entreprenører.

2.0 Vejdirektorats arbejdsmiljøpolitik og Vision

Arbejds miljøpolitik

Vejdirektoratet prioriterer et godt arbejdsmiljø med fokus på sikkerhed, trivsel og samarbejde. Forudsætningen for dette er, at vi alle tager ansvar for at skabe et godt arbejdsmiljø samt bidrager til en attraktiv arbejdsplads, hvor der er mulighed for at yde en god indsats og bidrage til at løse Vejdirektoratets strategi. Vejdirektoratet:

- har ansvaret for, at det arbejde, der udføres, foregår sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, og at gældende love og regler overholdes.
- har defineret arbejde ved eller på trafikerede arealer som særlig farligt arbejde.
- arbejder løbende på at forbedre arbejdsmiljøet og forebygge arbejdsulykker, stress, chikane, trusler, vold og andre arbejdsmiljømæssige udfordringer.
- tænker arbejdsmiljømæssige aspekter ind på et tidligt tidspunkt, fx ved ombygninger, flytninger, forandringer m.m.

Alle, der arbejder i og for Vejdirektoratet, skal medvirke til at

- identificere og forebygge hverdagens arbejdsmiljømæssige risici
- samarbejde om arbejdsmiljø på alle niveauer

Arbejdspladser uden ulykker

Visionen:

- Vi sætter sikkerhed på dagsordenen hver dag via aktiv kommunikation
- Vi håndterer dilemmaer med stærkt fokus på sikkerhed
- Vi fremmer et læringsmiljø, hvor fejl og uheld ikke skjules
- Vi inddrager vores leverandørkæde aktivt i sikkerhedsindsatsen

3.0 Indsatsområder, planlægning og koordinering af projekteringen

Procesdiagrammet viser de punkter der skal gennemgås for at leve op til VD's beslutninger på arbejdsmiljøområdet i projekteringsfasen.

Sådan gør du

Når arbejdsmiljøkoordinatoren er udpeget til VVM og/eller planlægnings-/projekteringsfasen, er rækkefølgen for arbejdsmiljøkoordinatorens arbejde følgende:

1. Læs VD's instruktion for arbejdsmiljø
2. Fase 2 (VVM fase):
 - a. Udarbejdelse af Arbejdsmiljøkortlægning
3. Fase 3 og 4 (projektering/planlægning):
 - a. Udarbejdelse af Indledende kortlægning sammen med de projekterende (intern eller/og ekstern)
 - b. På baggrund af Indledende kortlægning udarbejdelse af Arbejdsmiljølog samt en Arbejdsmiljø Journal med de projekterende (intern eller/og ekstern).
Der benyttes risikovurderingsmatrix, hvor sandsynlighed og konsekvens vurderes.
Begge er levende værktøjer, som løbende skal opdateret under planlægning/projektering.

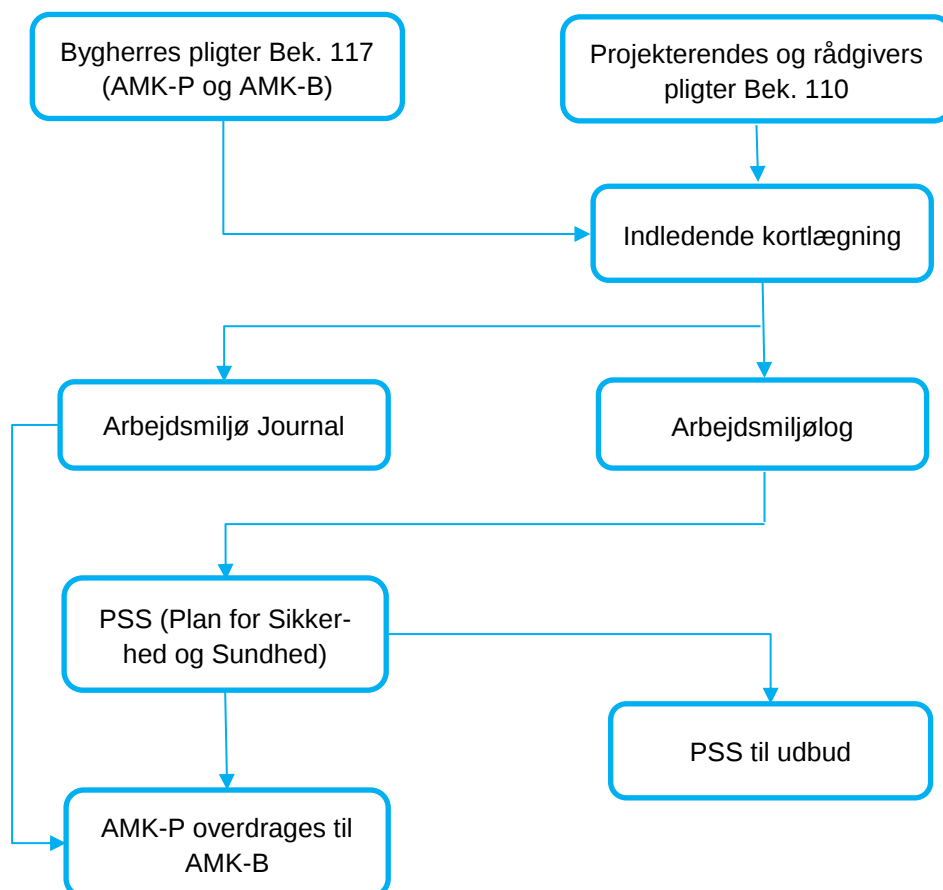
For store og/eller komplekse projekter kan benyttes RamRisk (aftales særskilt med FPL og OHS Manager)

4. På baggrund af Arbejdsmiljølog og Arbejdsmiljø Journal udarbejdes PSS (paradigme til PSS vælges ud fra projektets størrelse og kompleksitet)
5. Hele PSS vedlægges udbudt som bilag
6. PSS, Arbejdsmiljølog og Arbejdsmiljø Journal overdrages til arbejdsmiljøkoordinator i udførelsen (AMK-B).

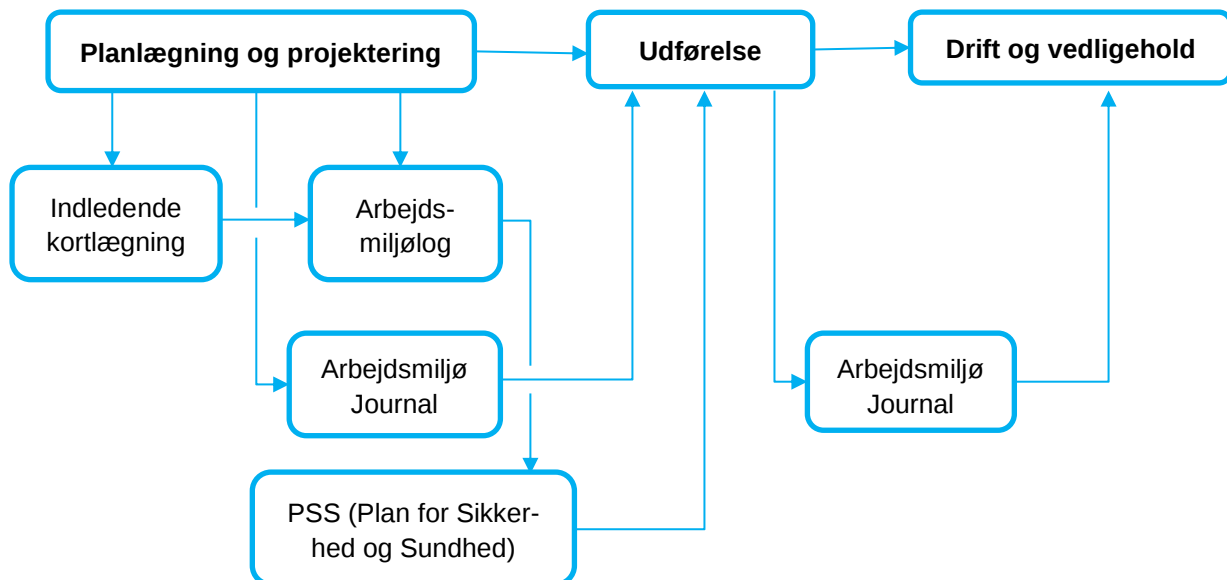
Proces for arbejdsmiljøkortlægning ud fra Arbejdstilsynets Bek. 110 og 117

Arbejdsmiljøkortlægningen udspringer af Arbejdsmiljølovgivningen herunder bekendtgørelser under Arbejdstilsynet.

Sammenhæng mellem AT Bek. og VD-dokumenter:

Faser i VD og dokument flow:

4.0 Forkortelser i VD

I Vejdirektoratet anvender vi en række forkortelser i instruktion, paradigmer og andre steder.

- PL: Projektleder
- FPL: Fagprojektleder (hos eksterne da projekteringsleder)
- FA-VEJ: Fagansvarlig vej
- FA-BYGV: Fagansvarlig for bygværker
- FA-MILJ: Fagansvarlig for Miljø og Natur
- FA-TRA: Fagansvarlig for trafikafvikling
- AMK-P: Arbejdsmiljøkoordinator under planlægning og projektering
- AMK-B: Arbejdsmiljøkoordinator under bygge-/anlægsfasen (udførelsen)
- DT-ES: Enheden Entreprisestyring
- M.fl.

Løses opgaven hos rådgiver, vil lignende forkortelser/medarbejderbenævnelser kunne anvendes.

5.0 Risikovurderingsmatrix

Nedenstående risikomatrix anvendes til at vurdere risikoniveauet i paradigmerne for Arbejdsmiljølog og Arbejdsmiljø Journal.

Formålet med risikomatrixen er at få vurdere konsekvens af sandsynlighed for risici samt i samarbejde med dem der planlægger og projekter at flytte risici fra rød mod gul eller grøn.

		Konsekvens					
		Ubetydelig	Mindre	Moderat	Større	Katastrofal	
		1	2	3	4	5	
Sandsynlighed	Næsten sikkert	5	5	10	15	20	25
	Sandsynligt	4	4	8	12	16	20
	Muligt	3	3	6	9	12	15
	Sjældent	2	2	4	6	8	10
	Usandsynligt	1	1	2	3	4	5

Sandsynlighed (VD definition)

Næsten sikkert:	> 60%
Sandsynligt:	40-60%
Muligt:	20-40%
Sjældent:	10-20%
Usandsynligt:	< 10%

Konsekvens (VD definition)

Ubetydelig:	Intet fravær / ingen eksponering for sundhedsskadelige stoffer
Mindre:	1-3 dages fravær
Moderat:	4-21 dages fravær
Større:	Mere end 21 dages fravær
Katastrofal:	Invaliderende skade eller dødsfald

Handlinger på risikoniveauer:

10-25	Arbejdet må ikke begyndes, før risikoniveauet er blevet reduceret. Hvis det ikke er muligt at mindske risikoen selv med betydelige ressourcer, skal arbejdet forbydes eller anden løsning skal findes.
4-9	Arbejdet bør ikke gå i gang, før risikoen er mindsket. Der bør iværksættes afværgende foranstaltninger for at reducere risikoniveauet, men omkostningerne til forebyggelse skal være rimelige, teknisk og økonomisk mulige inden for projektets rammer. Foranstaltninger og særlige instruktioner til arbejdet skal beskrives.
1-3	Arbejdet må igangsættes, der kræves ingen yderligere foranstaltninger. Mere gavnlige løsninger eller forbedringer, som ikke giver ekstraomkostninger eller øger risici, kan overvejes.

6.0 Beskrivelse af aktiviteter

Aktivitet	Ansvar
Bygherrens pligter under VVM (fase 2) og for projekter under planlægning- og projektering fase 3-4 samt for vedligeholdelsesprojekter Bygherrens pligter fremgår af den til enhver tid gældende bekendtgørelse fra Arbejdstilsynet: "Bekendtgørelse om bygherrens pligter": • Afgrænsning Alle Vejdirektorats VVM, anlægs-, vedligeholdelsesprojekter samt evt. visse driftsopgaver er omfattet af denne instruktion. • AMK-P Der udpeges en eller flere AMK-P til fase 2 for VVM og til planlægning og projektering ved indgangen til fase 3 for større anlæg og ved indgang til fase 3/4 for mindre anlæg samt ved start på planlægning og projektering af vedligeholdelsesprojekter. AMK-P kan være en intern person i Vejdirektoratet eller en hos en rådgiver og skal inddrages i planlægningen og projekterne ved opstart af faserne. AMK-P skal have følgende kvalifikationer: 1) Praktisk erfaring i ledelse af bygge- og anlægsarbejder. 2) Gennemført arbejdsmiljøuddannelsen for koordinators af sikkerheds- og sundhedsarbejdet inden for bygge- og anlægsområdet. 3) Samt specifikke kvalifikationer jf. YB Arbejdsmiljø • Planlægning og koordinering – AMK-P skal: 1) Koordinere i forbindelse med VVM, planlægning og projektering, undersøgelse og udarbejdelse af anlægsprojektet, vedligeholdelsesprojekter og ved visse driftsopgaver. Herunder tage hensyn til de generelle principper for forebyggelse på området sikkerhed og sundhed som angivet i bekendtgørelsens om bygherres pligter, bilag 2 2) Sikre gennemførelse af arbejdsmiljøkortlægning: a. Indledende kortlægning b. Arbejdsmiljølog c. Arbejdsmiljø Journal d. Udarbejde og vedligeholde en foreløbig "Plan for Sikkerhed og Sundhed" (PSS) til udbudsmaterialet. e. Bidrage til SAB-SOS og SAB-Arbejdsplads m.m. Vejdirektoratet har som bygherre altid ansvaret for ovenstående pligter, men Vejdirektoratet kan vælge at lade andre parter (f.eks. en rådgiver) varetage gennemførelsen af pligterne på vegne af Vejdirektoratet. Ved udarbejdelse af Indledende kortlægning, Arbejdsmiljølog, Arbejdsmiljø Journal og PSS af anden part f.eks. rådgiver fremsendes nævnte til anlægsdivisionens FPL eller for kommentering i nævnte rækkefølge. Efter afslutning af udarbejdelse af ovennævnte dokumenter sendes de færdige dokumenter til bygherrens FPL.	PL

Aktivitet	Ansvar

Projekterendes pligter i planlægningens- og projekteringsfaserne fase 2 og 3-4 Projekterendes og rådgiveres pligter i relation til arbejdsmiljø fremgår af den til enhver tid gældende bekendtgørelse fra Arbejdstilsynet: "Bekendtgørelse om projekterendes og rådgiveres pligter m.v. efter lov om arbejdsmiljø". Den projekterende har pligt til at tage arbejdsmiljømæssige hensyn i projektet. Den projekterende har herunder pligt til at sikre sig, at arbejdsmiljølovgivningen kan overholdes i alle faser af projektets levetid, dvs. i forbindelse med • Projektets planlægning og udførelse • Vedligehold af projektet • Driften af projektet En rådgiver er forpligtet til at informere bygherren om dennes pligter i medfør af arbejdsmiljøloven. Den projekterende af et anlægsprojekt eller vedligeholdelsesprojekt skal sørge for, at: 1) Bygherrens udpegede AMK-P, inddrages når planlægningen/projekteringen igangsættes samt i nødvendigt omfang under planlægning/projekteringen. 2) Bygherrens udpegede AMK-P orienteres om den projekterendes overvejelser og skal have adgang til alle de relevante dele af projektmaterialet. Kravene medfører, at den projekterende altid skal have øje for og vurdere de sikkerheds- og sundhedsmæssige aspekter af et projekt i alle dets faser. Der er tale om et professionsansvar, hvilket indebærer, at den projekterende ikke alene er forpligtet ud fra den viden, som den projekterende har på området, men også i forhold til den viden, som den projekterende må forventes at have. Hvis den nødvendige viden ikke er til stede, er den projekterende således forpligtet til at skaffe sig den nødvendige viden eller alternativt til at lade en anden forestå projektering af de dele af projektet, hvor den nødvendige viden ikke forefindes.	PL/FPL
Arbejdsmiljøkortlægning i fase 2 Under VVM-arbejdet foretages en overordnet Arbejdsmiljøkortlægning af VVM-projektet. Paradigme for Arbejdsmiljøkortlægning findes på www.vd.dk : Arbejdsmiljø-kortlægning AMK-P indkalder til møde om Arbejdsmiljøkortlægning og er ansvarlig for gennemførelse af kortlægningen.	AMK-P

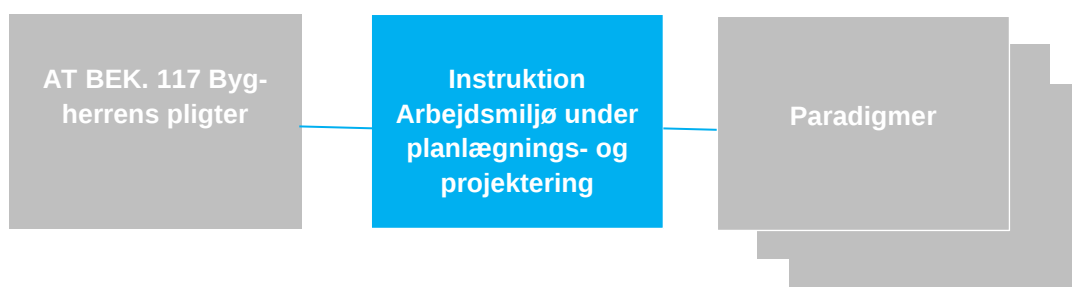
Følgende deltagere skal være til stede: • AMK-P, FPL/VVM-ansvarlig samt relevante projektmedarbejdere. AMK-P bidrager ind i VVM rapporten, hvortil Arbejdsmiljøkortlægning er bilag.	
Indledende kortlægning, projektering - For større anlæg fase 3, mindre anlæg 3/4 og vedligeholdelsesprojekter Tidligt i projektforløbet foretages en Indledende kortlægning af projektet. Vejledning og paradigme for "Indledende kortlægning, projektering" findes på www.vd.dk : Indledende kortlægning Kortlægningen foretages før linjebesigtigelsen. For større anlæg i start af fase 3 og for mindre anlæg i start af fase 3/4. For vedligeholdelsesprojekter ved opstart af planlægningen/projekteringen. AMK-P indkalder til møde om Indledende kortlægning og har opgaven med gennemførelse af kortlægningen. Følgende mødedeltagere skal være til stede: • AMK-P, FPL/projekteringsansvarlig evt. entrepriseder samt relevante projektmedarbejdere. • Ved behov deltager også: FA-BYGV, FA-TRA eller FA-MILJ. Grundlagsmateriale til mødet for den Indledende kortlægning kan være: • Foreliggende projektmateriale (eks: Vejtrace, tidsplan, længde- og tværprofil, 3D tegninger m.v.) • Ledningsplaner/ledningsprotokoller • Geotekniske undersøgelser • Miljøundersøgelser • M.m.	FPL (større anlæg og vedligeholdelsesprojekter) FA-VEJ (mindre anlæg) Projekteringsleder (eks-terne) AMK-P AMK-P
Arbejdsmiljølog og Arbejdsmiljø Journal - For større anlæg fase 3 og 4, mindre anlæg 3/4 og vedligeholdelsesprojekter AMK-P afholder møde om Arbejdsmiljølog og Arbejdsmiljø Journal i henhold til paradigme for Arbejdsmiljølog eller Arbejdsmiljø Journal, som findes på www.vd.dk : Arbejdsmiljøplan/Arbejdsmiljø Journal På baggrund af den Indledende kortlægning gennemgår AMK-P indsatsområder sammen med mødedeltagerne. På mødet udarbejdes/tilrettes i fællesskab Arbejdsmiljølog og Arbejdsmiljø Journal. De projekterende har via deres rådgiverpligt et ansvar for at bidrage med arbejdsmiljøvenlige løsninger. Følgende mødedeltagere skal være til stede:	AMK-P

• AMK-P, FPL samt relevante projektmedarbejdere. • Ved behov deltager: FA-BYGV, FA-TRA og FA-MILJ. I forbindelse med projekteringsmøder indgår arbejdsmiljø som et fast punkt, og AMK-P foretager løbende opfølgning på indsatser og aktiviteter i Arbejdsmiljøloggen. AMK-P har opgaven med løbende at opdatere Arbejdsmiljølog og Arbejdsmiljø Journal. Der linkes løbende til Arbejdsmiljøloggen i projektportalen samt ved større ændringer til FPL og andre nøglemedarbejdere. Den færdige udgave af Arbejdsmiljølog og Arbejdsmiljø Journalen udsendes til FPL via projektportal. Arbejdsmiljølog og Arbejdsmiljø Journal skal overdrages til AMK-B ved overgang mellem fase 4 og 5 på større anlæg og fase 3/4 og 5 på mindre anlæg samt ved opstart på vedligeholdelsesprojekter.	FPL og AMK-P AMK-P AMK-P
Plan for Sikkerhed og Sundhed PSS (Plan for Sikkerhed og Sundhed) i foreløbig udgave udarbejdes af AMK-P i henhold til vejledning i paradigmet for PSS. Paradigmet for PSS findes på www.vd.dk : PSS paradigme PSS i foreløbig udgave skal foreligge som en del af udbudsmaterialet. PSS vedlægges udbudsmaterialet som bilag, således at farligt og særligt farlige arbejder samt øvrige forhold vedrørende sikkerhed og sundhed behandles som krav eller informationer til de udførende. FPL (større anlæg), FA-VEJ (mindre anlæg) eller projekteringsleder (eksterne) indkalder til møde vedr. PSS til udbudsmaterialet. (PSS'en viderebearbejdes i udførelsesfasen af AMK-B i samarbejde med entreprenørerne).	AMK-P FPL, FA-VEJ eller projekteringsleder AMK-B
Overdragelse til AMK-B for anlægsfasen Hvis AMK-B under anlægsfasen er en anden end AMK-P under projektering, skal der afholdes et overdragelsesmøde inden anlægsstart. På mødet skal der ske en overdragelse af de problemstillinger og løsninger omkring arbejdsmiljø, der har været arbejdet med i projekteringsfasen. Overdragelsen skal indeholde overdragelsen af PSS, kortlægning og arbejdsmiljøplan/Arbejdsmiljø Journal samt anden relevant information.	AMK-P
Ajourføring af Arbejdsmiljø Journal (udførelse)	AMK-B

AMK-B ajourfører Arbejdsmiljø Journal under udførelsen.	
Overdragelse af Arbejdsmiljø Journal til driften/BBM m.fl. (udførelse til drift) AMK-B overdrager den ajourførte Arbejdsmiljø Journal til driften som "således udført" dokumentation.	AMK-B

Dokumenter

Dette dokument har sammenhæng med nedenstående dokumenter (markeret som grå).

Dokumentstyring

Godkendt af	Enhed/netværk	Emne i KLS	Næste revision	Adgang	Journal nr.	Forfatter
SOAN/DT-ES 26. aug 2021	DT-ES/Arbejdsmiljø iht. bygherreansvar	Arbejdsmiljø i plan- lægning- og projek- teringsfaserne	31. august 2023- Forlænget til 30. nov. 2024	☐ Intern ☒ Ekstern	13/19325-1	ARS/DT-ES 04.07.21